

РЕШЕНИЕ

№ 168

гр. Разград, 17.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РАЗГРАД в публично заседание на седемнадесети февруари през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: СИЛВИНА Д. ЙОВЧЕВА

при участието на секретаря ДАРИНКА М. Д.А
като разгледа докладваното от СИЛВИНА Д. ЙОВЧЕВА Гражданско дело № 20213330100441 по описа за 2021 година

като взе предвид следното:

Предявени са искове по чл. 240 от ЗЗД във вр. с чл. 70 във вр. с чл. 5 от ЗН и по чл. 86 от ЗЗД, като ответникът е направил възражение за прихващане със сумата от 40 000 лв. в условията на евентуалност.

Депозирана е искова молба от В. АНТ. ЛЮБ., която твърди че с ответника са брат и сестра, наследници на техния баща А. Л. К.. На 07.10.2016 г. в гр. Разград А. Л. К. предоставил заем от 30000 лв. на ответника, който факт е обективиран в договор за паричен заем, заверен с рег. № 2553/07.10.2016 г. на Нотариус Р. К.. Страните са определили срок за връщане на заемната сума на 25.12.2017 г. Предаването на сумата, е удостоверено с подписите на страните и нотариалната заверка на договора. Общият наследодател на страните починал на 09.09.2019 г., като към датата на неговата смърт задължението на ответника останало непогасено. Предвид настъпилия падеж на задължението, същото станало изискуемо и ликвидно. Съгласно Закона за наследството обема на наследствените и права е 1/2 идеална част. До този размер е определена и активната процесуална легитимация в настоящото производство на ищцата, както и обема на наследствените и права, като наследник на заемодателя. Предвид настъпилия падеж и непогасяване на задължението по договора за паричен заем ответникът дал повод за завеждане на настоящия иск. С оглед неизпълнение на главното задължение заемателят следва да заплати неустойка за забава, представляваща мораторна лихва в размер на 4570,84 лева. Началната дата на претенцията е определила на 25.02.2018 г., предвид уредената давност, съгласно чл. 111, б. "в" от ЗЗД. Моли съда да осъди ответника да и заплати сумата от 15 000 лв. наследствено вземане по открито наследство на нейния баща ведно със законната лихва и сумата 4570,84 лева, считано от 25.02.2018 г. до датата на завеждането на иска. Претендира разноски. Представя удостоверения за наследници, справка за изчислената мораторна лихва.

Ответникът ЯВ. АНТ. ЛЮБ. счита иска за частично допустим, но неоснователен. Според него ищцата претендира единствено като наследник на своя баща сумата от 15000 лв., а към момента на неговата смърт той е оставил наследници по закон преживяла съпруга Ц. и две деца, страните по делото. Следователно правата на наследниците според него 4/6 ид.ч. за преживялата съпруга и по 1/6 ид.ч. за всяко дете. Не оспорва факта, че е получил в заем от своя баща сумата от 30000 лв., но твърди, че около датата на падежа е платил на своя баща сумата от 15000 лв. и поисканата от него лихва от 1500лв. На 06.05.2018 г. върнал и остатъка от 15000 лв. Твърди, че за върнатите суми били съставени две разписки. За първата сума по невнимание изхвърлил разписката, а за втората сума била съставена разписка от 06.05.2018 г. В условията на евентуалност прави възражение за прихващане на претендираната сума със сумата от 40 000 лв., които ищцата е изтеглила от банковите сметки на родителите им в Уникредит Булбанк АД. Представя разписка от 06.05.2018 г. Има искане за разпит на двама свидетели за установяване на обстоятелствата около възстановяване на сумата, както и да бъде задължена банката на представи извлечение от сметките на неговите наследодатели за периода 01.09.2019 г. - 26.02.2020 г.

След преценка на събраните по делото доказателства съдът приема за установено следното от ФАКТИЧЕСКА СТРАНА:

От представените удостоверения за наследници е видно, че страните В. АНТ. ЛЮБ. и ЯВ. АНТ. ЛЮБ. са наследници на техния баща А. Л. К., който починал на 09.09.2019 г. При смъртта си К. оставил като наследница и своята съпруга Ц. Г. К.а, която починала на 12.02.2020 г. и оставила като наследници страните по делото, видно от приложеното удостоверение на л. 5.

Преди смъртта си А. Л. К. предоставил заем от 30000 лв. на ответника ЯВ. АНТ. ЛЮБ., видно от приложения на л. 7 и следващи от делото Договор за паричен заем, със заверка на подписите на двамата с рег. № 2553/07.10.2016 г. на нотариус Р. К.. Със сключения договор ответникът се задължил да върне на баща си предоставената му заемна сума до 25.12.2017 г.

Според представената разписка, приложена на л. 30, ответникът е предал на 06.05.2018 г. на А. Л. К. сумата от 15 000,00 лева във връзка с възстановяване на заем.

От заключението по назначената съдебно-почеркова експертиза се установява, че ръкописния текст и положения подпис срещу "приел" в предоставената от ответника разписка за изплатена на 06.05.2018 г. сума са изпълнени от А. Л. К..

Съгласно приложените банкови извлечения след разкрита банкова тайна не се установява теглене на средства след смъртта на Ц. Г. К.а. Установява се, че последната с оглед предоставеното и пълномощно е теглила общо 2508,00 лв. до 10.02.2020 г.

Не се установява ищцата да е теглила парични средства от банковата сметка на починалия А. Л. К..

Свид. Д. посочва, че му е известно от А. Л. К., че последният е предоставил заем на ответника в размер на 30 000 лева. Не му било известно дали сумата е върната, но знаел, че починалия е търсил адвокатска помощ във връзка с връщането на предоставения заем.

Свид. С. посочва, че в качеството си на адвокат е търсен от починалия наследодател на страните. А. К. искал да знае как може да защити интересите си, в случай че предостави заем на сина си в размер на 30 000 лева. Свидетелят му посочил, че най-сигурния начин да защити интересите си е да сключи писмен договор. Свидетелят не изготвил договор, но видял починалия и сина му, докато излизали от кантората на нотариус К..

Свид. Т. посочва, че през 2017 г. предоставил на ответника заем в размер на 15 000 лева. Ответникът му обяснил, че тези пари са му необходими да върне на баща си предоставен му от последния заем. Свидетелят посочва, че не е разговарял с бащата на ответника. След това ответникът му казал, че е загубил разписка.

Свид. Б. посочва, че през 2017 г. е разговарял с А. Л. К., който му казал, че е получил от сина си 15 000 лева.

Въз основа на така изложеното от фактическа страна, съдът направи следните правни изводи:

Предявените иски са допустими, а разгледани по същество - частично основателни.

Относно иска с правна квалификация чл. 240, ал. 1 ЗЗД.

Основателността на предявения иск се обуславя от кумулативното наличие на предпоставките: валидно възникнало между страните правоотношение по договор за заем, елемент от съдържанието на което е задължението на заемателя да върне сумата, предмет на договора, настъпила изискуемост на задължението и релевирано от длъжника неизпълнение на същото.

С оглед разпоредбата на чл. 154, ал. 1 ГПК доказателствената тежест за установяване на фактите, съставляващи основание на иска и имащи характер на положителни такива, се носи от ищеца, който трябва да проведе пълно и главно доказване. По отношение на неизпълнението, което като отрицателен факт от действителността - а именно неосъществяване на дължимо поведение за престиране на съответната парична сума, е достатъчно твърдението на ищеца, като ответната страна носи доказателствената тежест да установи положителния факт, който го изключва - точно изпълнение, като при липсата на ангажирани годни доказателства и доказателствени средства за последното, съдът следва да приложи неблагоприятните и последици, като приеме за несъществуващи недоказаните факти, т.е. наличието на неизпълнение на договорното задължение.

Договорът за заем за потребление (паричният заем) е неформален, реален, едностранен, в случая безвъзмезден, както и комутативен. За установяване на валидно правоотношение между страните с типичното за заема за потребление съдържание, следва да бъде доказан правопораждащия го факт - сключен договор. Договорът, съгласно разпоредбата на чл. 240 от ЗЗД е реален и се счита сключен с предаването на предмета му - заместими движими вещи, в случая парична сума в размер на 30 000 лева на заемателя. Последният обаче следва да изрази воля, съгласие - независимо от неговата форма, за получаването и при условията на договора, т.е. при поето правно задължение да върне полученото.

За доказване на исковата си претенция ищецът представя договор с нотариална заверка на подписите, видно от който ответника е получил от общия наследодател на страните сумата от 30 000 лв., която следва да бъде

върната на 25.12.2017 г. Посоченият документ удостоверява получаването на процесната сума от ответника, от което следва изводът за наличие на действително между страните облигационно правоотношение по договор за заем, както и предаването на сумата от заемодателя на заемателя. Показанията на свидетелите С. и Д. също косвено потвърждават това обстоятелство. По този начин ищцата е провела пълно и главно доказване на факта на реалното предаване по договора за заем. Възнаградителна лихва не е уговорена.

От дължимата сума ответникът е върнал на починалия наследодател на страните сумата от 15 000 лева, което обстоятелство се доказва от приложената разписка, съставена на 06.05.2018 г., подписана от А. К., в която същият посочил собственоръчно имената си като доказателство, че е получил такава сума.

За останалата част от сумата не са събрани доказателства за връщане. С показанията на свидетелите Т. и Б. не се доказват посочените обстоятелства. На първо място, показанията на тези свидетели са косвени. Никой от двамата свидетели не е видял ответника да предава пари на починалия си наследодател. Никой от свидетелите не е виждал и документ, който доказва връщането на някаква сума от ответника.

Поради изложеното, искът по чл. 240 от ЗЗД във вр. с чл. 70 във вр. с чл. 5 от ЗН е основателен по размера му от 7500,00 лева, доколкото не са представени доказателства за връщане на сумата от 15 000 лева на починалия А. К.. В останалата му част до предявения размер искът е неоснователен и недоказан.

Няма основания за прихващане, тъй като не се доказват твърденията на ответника, че ищцата е теглила парични средства от банковата сметка на А. К.. Средствата от банковата сметка на Ц. Г. К.а са изтеглени преди смъртта и и след представяне на пълномощно, каквато е била изразената воля на Цв. К.а, поради което посоченото няма отношение с настоящото производство.

По отношение на исковите по чл. 86 от ЗЗД: Прави се искане за заплащане на мораторна лихва като обезщетение за забавата, считано от 25.02.2018 г. до предявяване на ИМ. Доколкото не е налице опрощаване на дълга, няма такива твърдения, няма такива доказателства, от кредитора зависи как ще упражни волята си, в случая от ищцата като наследница на кредитора да иска връщане на дадената сума до размера на обема от наследствени права, включително да иска обезщетение за забава поради невръщане в срок на дадения заем. В този смисъл претенцията по чл. 86 от ЗЗД е основателна върху уважения размер на главния иск за периода от 25.02.2018 г. до предявяване на ИМ, т.е. до 24.02.2021 г., а именно общо в размер на 2283,52 лева. В останалата част до претендирания размер от 4570,84 лева искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Ответникът е изпаднал в забава от момента на подаване на исковата молба и следователно от тази дата би следвало да дължи обезщетение в размер на законната лихва върху уважения размер по първия обективно съединен иск, считано от датата на подаване на исковата молба – 25.02.2021 год. до окончателното изплащане на сумата.

По разноските:

Двете страни правят искане за заплащане на разноските. Ищцовата страна е направила разноски в размер на 1982,64 лв. (за заплатена ДТ и

заплатено адвокатско възнаграждение), а ответната – 1255,00 лв. (за депозит на вещо лице, преводна такса и заплатено адвокатско възнаграждение). Двата обективно съединени иски са уважени до размерите им от 7500,00 лева и 2283,52 лева. Заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска. Ответникът също има право да иска заплащане на направените от него разноски съразмерно с отхвърлената част от иска. Съразмерно на уважената част от исковете съответно отхвърлената част от тях, ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените от него разноски до размера им от 363,82 лева.

С оглед изложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЯВ. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ***, да заплати на В. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ****, със съдебен адрес: гр. ***, офис 1, сумата от **7500,00 лв. (седем хиляди и петстотин лева)** ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху тази сума, считано от 25.02.2021 г. до окончателното изплащане, като отхвърля иска в останалата му част за разликата над тази сума до пълния предявен размер 15 000 лева като НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.

ОСЪЖДА ЯВ. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ***, да заплати на В. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ****, със съдебен адрес: гр. ***, офис 1, сумата от **2283,52 лева. (две хиляди двеста осемдесет и три лева и 52 стотинки)**, като отхвърля иска в останалата му част за разликата над тази сума до пълния предявен размер 4570,84 лева като НЕОСНОВАТЕЛЕН И НЕДОКАЗАН.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК ЯВ. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ***, да заплати на В. АНТ. ЛЮБ. с ЕГН ***** от гр. ****, със съдебен адрес: гр. ***, офис 1, сумата от **363,82 лв. (триста шестдесет и три лева и 82 стотинки)**, представляващи съдебни разноски съразмерно с уважената част от исковете.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – Разград в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Разград: _____